

Zaaknr. 863984
Kenmerk 903219

REGIONAAL PLAN ENERGIESYSTEEM - WEST-BRABANT ENERGIE IN BALANS (VOORHEEN REGIONALE ENERGIESTRATEGIE, RES)

Programmadirecteur: L. Nooteboom

Portefeuillehouder: J.P.M. de Beer

Ambtenaar aanwezig bij Programmadirectie, Managementteam of Programma-overleg: Nee

Doel van de notitie: Besluitvorming door het algemeen bestuur over het definitieve Regionaal Plan Energiesysteem (RPE) – West-Brabant Energie in Balans.

Samenvatting: Het Regionaal Plan Energiesysteem (RPE) bouwt voort op de RES West-Brabant 1.0 en behoudt het doel om 2,2 TWh duurzame elektriciteit in 2030 op te wekken. Het richt zich op een integrale aanpak met aandacht voor elektriciteit, warmte, waterstof en groen gas, en versterkt het energiesysteem tegen kwetsbaarheden. Het waterschap speelt een belangrijke rol in energieopwekking, besparing, vergunningverlening en advisering met Water & Bodem als sturend principe.

Advies: Het algemeen bestuur stelt het Regionaal Plan Energiesysteem – West-Brabant Energie in balans vast.

AGENDEREN VOOR:

• Dagelijks bestuur	6 mei 2025
• Commissie Waterketen	11 juni 2025
• Algemeen bestuur	25 juni 2025
• Check financiële en juridische paragraaf	28 april 2025

1. Bijlage(n) bij het besluit

1. RPE-WBEB NA verwerking bestuurlijke consultatie [903242]
2. Aanbiedingsbrief definitieve versie RPE [903238]
3. Samengevoegde wensen en bedenkingen RPE WBEB [903240]
4. Besluit AB Regionaal Plan Energiesysteem – West-Brabant Energie in Balans [905330]

2. Achtergronddocument(en)

5. RPE-WBEB NA verwerking bestuurlijke consultatie met markeringen [903241]
6. Besluitvormingsproces RPE WBEB Q1 en Q2 2025 [903239]
7. Projectenboek inspirerende voorbeelden (866998)
8. Straatgesprekken RES West-Brabant (867176)
9. Besluit AB Consultatie Regionaal Plan Energiesysteem – West-Brabant (874917)

AANLEIDING/CONTEXT

Het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans (hierna RPE) is een verbreding en verdieping op de RES West-Brabant 1.0, vastgesteld door het algemeen bestuur op 21 maart 2021. Waar de RES West-Brabant 1.0 vooral gericht was op duurzame elektriciteitsopwekking (zon en wind), maakt het RPE een ontwikkeling door naar een integrale aanpak van het energiesysteem. Het eerder gestelde doel uit de RES West-Brabant 1.0 om 2,2 TWh duurzame elektriciteit op te wekken in 2030 blijft gehandhaafd, maar wordt aangevuld met mogelijkheden voor andere energiedragers om het totale systeem in balans te houden en minder kwetsbaar te maken.

Het besluitvormingsproces van het RPE

Het besluitvormingsproces van het RPE bestaat uit twee fasen: de consultatieronde en de besluitvormingsronde. Tijdens de consultatieronde kregen gemeenteraden, algemene besturen van de waterschappen en gedeputeerde staten de gelegenheid om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Hierover heeft het waterschap besloten op 19 februari 2025 in het algemeen bestuur. Dit besluit is bijgevoegd in bijlage 8: Besluit AB Consultatie Regionaal Plan Energiesysteem – West-Brabant.

Deze adviesnota maakt onderdeel uit van de definitieve besluitvormingsronde. De RES-organisatie kan overgaan tot uitvoering van het Regionaal Plan Energiesysteem (RPE), mits alle deelnemende regionale overheden binnen de RES-samenwerking instemmen met het RPE.

BEOOGD EFFECT

Het energiesysteem piept en kraakt. Met het RPE zet de regio in op een robuust en toekomstbestendig regionaal energiesysteem met aandacht voor elektriciteit, warmte, waterstof en groen gas. Het grotere doel is een duurzaam systeem dat in balans is en veerkrachtig tegen kwetsbaarheden, zoals bijvoorbeeld overbelasting en storingen.

ARGUMENTEN

1.1. Het RPE biedt de noodzakelijke keuzes en richting voor de ontwikkeling van een toekomstbestendig energiesysteem.

Om voorbereid te zijn op de toekomst als het gaat om het regionaal energiesysteem is het belangrijk om nu bestuurlijke keuzes te maken of richting te kiezen. In het RPE staan daarom zeven bestuurlijke keuzes die belangrijk zijn voor het regionaal energiesysteem van de toekomst. Sommige keuzes zijn inhoudelijk, andere procesmatig. Om te komen tot de bestuurlijke keuzes heeft de regio gekeken naar publieke belangen en leidende principes. Publieke belangen hebben een maatschappelijke focus, terwijl leidende principes richtlijnen of uitgangspunten zijn voor hoe bestuurders handelen of besluiten nemen.

1.2 Het waterschap heeft een rol en verantwoordelijkheden in het RPE

Het waterschap is een belangrijke partner in het RPE. Als grootverbruiker binnen de waterketen richt het waterschap zich op energieopwekking, energiebesparing en het benutten van een RWZI als onderdeel van een energiehub. Daarnaast is het waterschap als bronhouder van aquathermie en producent van biogas een belangrijke partner in de (lokale) warmtetransitie. Naast het zijn van een ondernemende overheid, is het waterschap ook een normerende overheid. Energieprojecten vereisen ruimtelijke afwegingen, waarbij het waterschap adviseert vanuit het principe van water & bodem sturend en verleent het vergunningen bij projecten.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

1.1. Niet alle wensen en bedenkingen van het waterschap zijn overgenomen

De RES-organisatie kijkt met veel waardering naar de ingediende wensen en bedenkingen. Deze zijn constructief van aard en ondersteunen de grote lijnen van het Regionaal Programma Energiesysteem (RPE). Alle wensen en bedenkingen, inclusief die van het waterschap, zijn terug te vinden in bijlage 3: Samengevoegde wensen en bedenkingen RPE WBEB.

Ook het waterschap heeft deelgenomen aan de consultatie en heeft wensen en bedenkingen ingebracht op basis van eigen opgaven en een bredere analyse van het RPE. Niet alle wensen en bedenkingen zijn overgenomen, omdat de RES-organisatie een afweging heeft moeten maken tussen de verschillende ingebrachte belangen en de uitgangspunten van het RPE. In de toelichting van de bijlage wordt uiteengezet waarom bepaalde punten niet zijn meegenomen.

De wens om Water & Bodem sturend mede leidend te maken is wel nader uitgewerkt in het definitieve RPE. Daarmee is aan een belangrijke eis van het waterschap voldaan en kon het waterschap uiteindelijk instemmen met de verdere verspreiding van het stuk.

FINANCIËLE DEKKING

Er zijn geen extra financiële consequenties. De kosten voor het opstellen van het RPE zijn proceskosten en zijn opgenomen in de lopende begrotingen van de RES West-Brabant.

UITVOERING

Een belangrijk onderdeel van de uitvoering is de gebiedsaanpak, niet voor niets ook één van de bestuurlijke keuzes. Daarnaast gaat de RES-organisatie in 2025 aan de slag met het uitvoeringsprogramma. Dit document moet eind 2026 klaar zijn en stellen de colleges, dagelijks besturen en gedeputeerde staten vast.

COMMUNICATIE

Voor het opstellen van het RPE is een uitgebreid participatietraject doorlopen waarbij op verschillende manieren in gesprek is gegaan met inwoners en stakeholders uit de regio. Een uniek onderdeel hiervan was het burgerforum, waarbij door loting geselecteerde inwoners vijf keer bijeenkwamen om mee te denken over grootschalige energieopwekking. Daarnaast is er een 'tour' door West-Brabant gegaan om op een laagdrempelige manier met verschillende groepen inwoners (ongeveer 400) te spreken over thema's als rechtvaardigheid, betaalbaarheid en solidariteit in de energietransitie. De RES-organisatie organiseerde ook een grote stakeholderbijeenkomst uit verschillende sectoren en een EnergieDag met als thema 'Beter in balans'. Voor continue afstemming, is een klankbordgroep actief die vier tot zes keer per jaar bijeenkomt. De Klankbordgroep bestaat uit een diverse groep deelnemers, waaronder bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties zoals onderwijsinstellingen en woningcorporaties. Om een breed publiek te bereiken, wordt gebruikgemaakt van de website RES West-Brabant, Webinars, podcasts en LinkedIn.

RELATIE MET BELEIDSVELDEN

Winnend Samenwerken in Brabant

Waterschappen De Dommel en Aa en Maas zijn niet gelegen in de regio West-Brabant. Integraal is er wel afstemming met deze waterschappen over de RESsen en inbreng van de waterschappen in de Brabantse regio's. Waterschap Brabantse Delta vertegenwoordigt ambtelijk en bestuurlijk ook het

vierde Brabantse waterschap: waterschap Rivierenland. Gemeente Altena ligt namelijk in het gebied van Rivierenland en valt binnen de RES West-Brabant.

Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De energietransitie is onderdeel van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.